

***Pregătirea Republicii Moldova pentru o zonă de liber
schimb cuprinzătoare și aprofundată cu Uniunea
Europeană***

***DCFTA, parte a procesului de
EUROPENIZARE***

Ciprian Ciucu

Chișinău, 28 septembrie 2011

Context

- Parteneriatul estic (parte a politicii de vecinătate)
- Parteneriatul Estic finanțează programe de construcție instituțională și programe de dezvoltare regională.
- Programele de construcție instituțională cuprinzătoare au drept obiectiv sprijinirea eforturilor guvernului de a implementa reformele convenite cu UE.

Politica Comercială a Uniunii Europene

- Efecte asupra cetățenilor și asupra ramurilor economice
- Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ca parte a politicii comerciale) este folosită de către Uniunea Europeană ca instrument pentru obiective de dezvoltare și în cadrul politicii de vecinătate.

Importanța Acordului de liber schimb

- **(1) dimensiunea politică** – de progresul negocierilor va depinde data la care va fi semnat Acordul de Asociere.
- Acordul ZLSAC va fi privit ca un indicator important pentru determinarea Guvernului de la Chișinău pentru a realiza reforme structurale, care în timp pot aduce R. Moldova în zona mult dorită de aceasta, cea a discuțiilor legate de extinderea UE.

Importanța Acordului de liber schimb

- **(2) dimensiunea economică – Uniunea Europeană reprezintă deja principalul partener comercial al Republicii Moldova.**

Acordul ZLSAC va favoriza o integrare sporită a țării în zona economică europeană, cu acces direct (aprofundat și cuprinzător) la Piața Unică, ceea ce va duce la creștere economică și la stimularea competitivității economice.

Principalele avantaje pentru Republica Moldova se pot concretiza în:

- accesul la o piață însemnată (piața comună a UE) pentru produsele moldovenești;
- atragerea unor noi investiții (prin creșterea încrederii unor noi investitori);
- optimizarea cadrului instituțional și legislativ;
- îmbunătățirea mediului de afaceri;
- creșterea competitivității reale a sectoarelor economice.

Planul de acțiuni (lansat în decembrie 2010)

---

1. **Coordonarea generală și consolidarea capacităților administrative**
2. **Accesul bunurilor pe piață / Statisticile pe comerț**
3. **Bariere tarifare și netarifare (NTBs)**
4. **Bariere tehnice în calea comerțului (TBT)**
5. **Măsurile sanitare și fitosanitare (SPS)**
6. **Facilitarea comerțului și administrarea vamală**
7. **Regulile de Origine (RO)**
8. **Servicii și Investiții**
9. **Dreptul proprietății intelectuale (IPR)**
10. **Achiziții Publice**
11. **Concurența**
12. **Dezvoltarea Durabilă (Mediul Social și al Muncii)**
13. **Aspecte generale**

Metodologie

- **Nerealizat**, unde acțiunile nu au fost implementate în termenul de timp stabilit și nici nu au fost inițiate;
- **Mai degrabă nerealizat**, unde acțiunile nu au fost implementate în termenul de timp stabilit, dar au fost inițiate;
- **Mai degrabă realizat**, unde acțiunile nu au fost implementate în termenul de timp stabilit dar sunt pe cale să fie finalizate;
- **Realizat**, unde acțiunile au fost implementate în termenul de timp stabilit

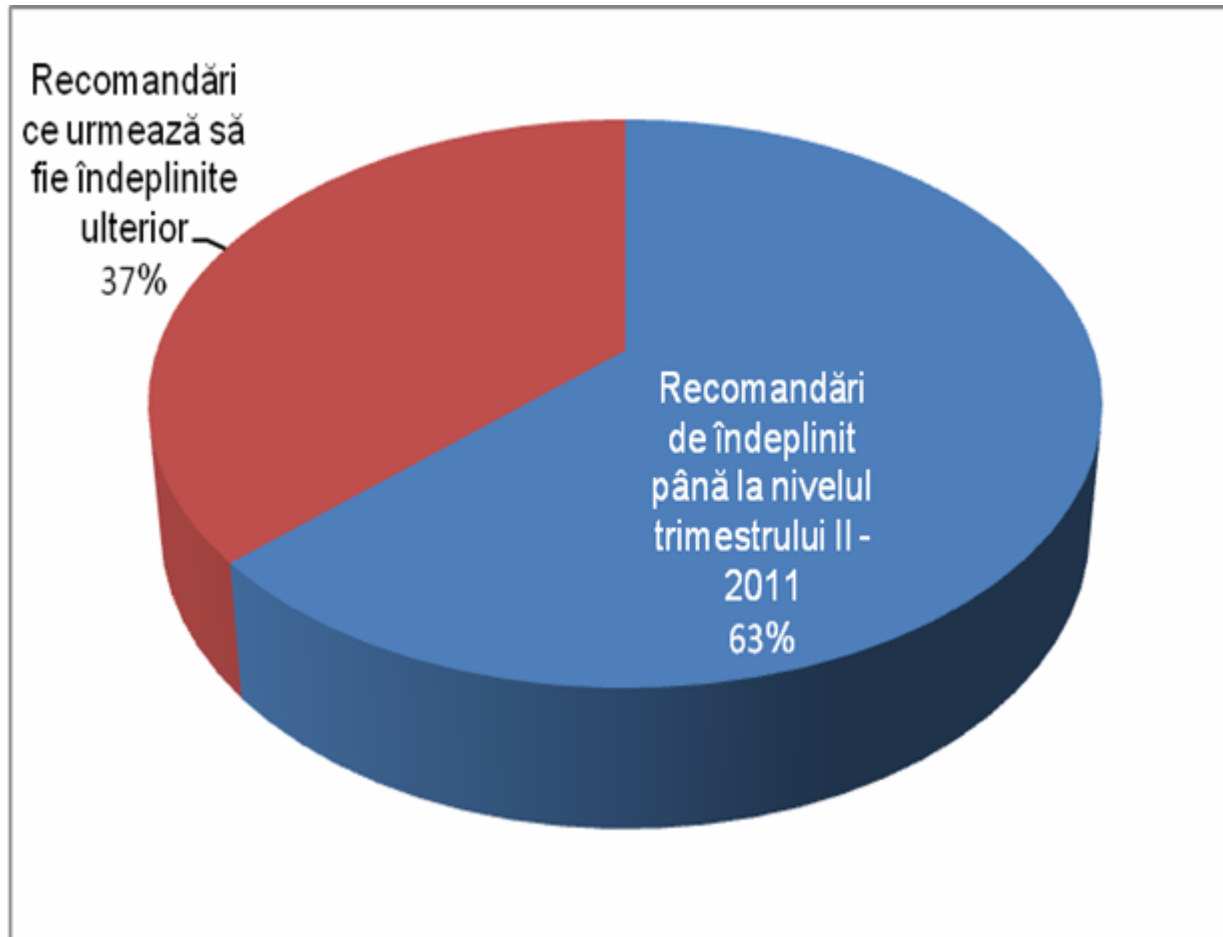
Îndeplinirea măsurilor raportate la nivelul lunii iunie 2011

- Recomandările Comisiei Europene au fost centralizate în cadrul unui plan în cadrul căruia Republica Moldova a propus acțiuni concrete care să vină în întâmpinarea recomandărilor.
- Fiecare recomandare beneficiază de una sau mai multe acțiuni specifice domeniului său, după cum s-a putut observa.
- Acțiunile sunt diferite între ele ca natură, complexitate, dificultate și impact.
- Pentru a avea o privire de ansamblu asupra pregătirilor realizate de către Republica Moldova în domeniul armonizării legislației cu acquis-ul european autorii au cuantificat recomandările cărora li s-a răspuns, fără a face diferențe între tipurile de răspuns

Stadiul adoptării acquis-ului, iunie 2011

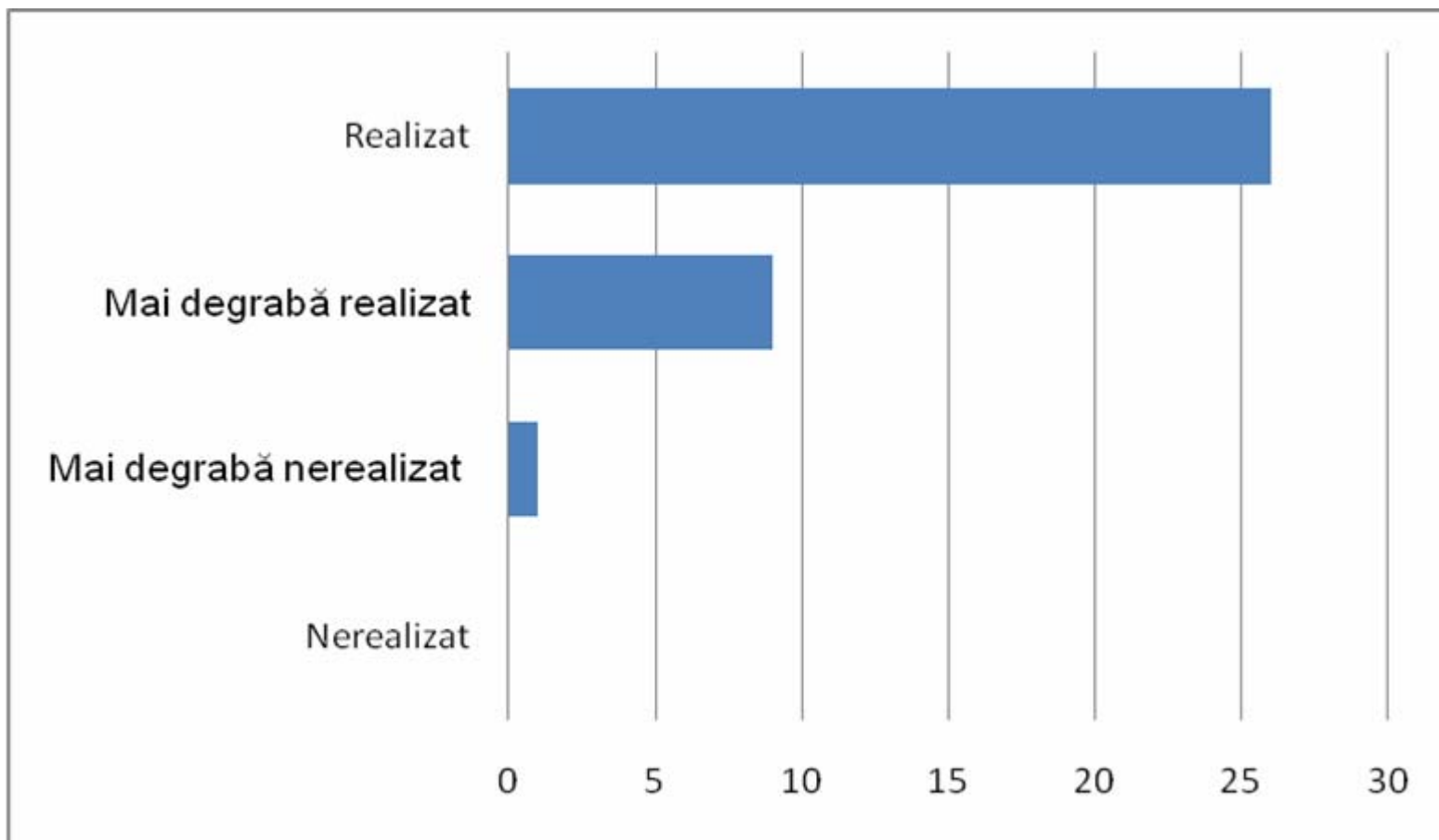
Stadiul adoptării acquis-ului, iunie 2011

- Autoritățile de la Chișinău au ales să dinamizeze încă de la început procesul de adoptare a acquis-ului.
- Deși ne aflăm în trimestrul II al anului 2011, iar ultimul an în care sunt termene de implementat este anul 2014, majoritatea recomandărilor au avut termene de îndeplinire în prima parte a primului an al procesului de adoptare a acquis-ului – 63%.
- Acesta nu înseamnă și că acquis-ul a beneficiat de acțiuni care au dus la îndeplinirea sa în proporție de 63%, ci doar că acestea au fost programate rapid. Aici nu s-a evaluat realizarea măsurilor, aceasta fiind efectuată în cele ce urmează.

Implementarea recomandărilor, conform planului de acțiune, la nivelul semestrului 2 al anului 2011.

Concluzii generale

- O bună parte dintre recomandări sunt deja îndeplinite iar pentru altele s-au înregistrat progrese înainte de temenele stabilite în Planul de Acțiuni.
- O bună parte din recomandările făcute de CE sunt vagi și insuficient definite, conținând expresii precum „consolidare adecvată”, “continuarea eforturilor de a...”, „să acorde o mai mare prioritate”. Aceste expresii nu conțin indicatori clar formulați și lasă locul unei interpretări subiective, ce va fi decisă de entitatea cu putere mai mare de negociere, și anume de Comisia Europeană.
- În eventualitatea redefinirii Planului de Acțiune, (poate odată cu începerea negocierilor), se recomandă redefinirea mai clară a recomandărilor (cerințelor) CE.

Concluzii generale

- Comparând PIB-ul UE (9422 mld. EUR) cu cel al R. Moldova (3,6 mld EUR), este evident faptul că cei doi parteneri economici sunt clar debalansați,
- Dat fiind că Uniunea folosește ZLSAC ca instrument în cadrul Politicii de Vecinătate, prin care ajută statele mai mici și nedezvoltate să crească economic (și să se dezvolte instituțional), ar trebui ca instituția Comisiei Europene să nu negocieze măsuri care să afecteze creșterea economică a R. Moldova, ci să vizeze protejarea acesteia.
- Uniunea nu va fi afectată la modul real de un acord de liber schimb cu Republica Moldova, rațiunea acestuia fiind mai degrabă politică și de încurajare (și răsplată) pentru reformele ce vor fi realizate de acest stat.

Recomandări

- Orientarea autorităților din Republica Moldova spre creșterea capacității de negociere în ceea ce privește strategiile adoptate pe fiecare produs/serviciu în parte, din cele ce vor fi afectate în vederea obținerii unor condiții de tranziție cât mai bune pe perioade de timp cât mai lungi (derogări, menținerea unor taxe vamale, neintroducerea unor accize).
- Argumentele R. Moldova sunt mai degrabă de natură politică (și mai puțin de natură economică), dar depind mult de realizarea reformelor necesare instituirii ZLSAC.

Recomandări

- Singura zonă în care un acord de liber schimb ar putea afecta Uniunea Europeană ține de modul în care produse extra-comunitare pot ajunge necontrolat prin Republica Moldova pe Piața Unică. Acesta poate fi călcâiul lui Ahile în negocierile pentru instituirea ZLSAC pentru Republica Moldova.
- Se recomandă o atenție sporită (inclusiv luarea unor măsuri suplimentare celor trecute în Planul de Acțiune) a autorităților moldovene la capitolele (6) Facilitarea comerțului și administrarea vamală și (7) Regulile de Origine.

Recomandări

- Dat fiind faptul că România a transpus deja în legislația proprie acquis-ul UE și în special acquis-ul comercial, și dat fiind că între cele două țări există inclusiv similitudini structurale, ar fi indicată inițierea unui program de Twinning bilateral (între cele două țări) sau multilateral care să includă și această țară.
- Programul de Twinning ar trebui să se realizeze la nivelul Ministerului Economiei și Comerțului.

Recomandări

- Multe din acțiunile necesare pregătirii ZLSAC sunt extrem de costisitoare, iar Republica Moldova nu și le poate permite.
- Este necesară astfel coordonarea asistenței internaționale și direcționarea acesteia către toate domeniile cuprinse în Planul de Acțiuni.